

NMHH

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság

A TÁRSADALMI SOKSZÍNŰSÉG
A HÍRMŰSOROKBAN
(2019. JANUÁR 1. –
2019. DECEMBER 31.)

Közzétéve: 2020. május 28.

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	2
A vizsgálat mintája.....	3
A vizsgálat eredményei.....	4
1. A gazdasági élet szereplői	4
2. Egyházak	5
3. Civil szervezetek	6
4. Szakszervezetek és érdekvédelmi szervezetek	7
5. Inaktívak	9
6. Kisebbségek	10
7. Fogyatékkal élők.....	13
8. A férfi-nő megoszlás	14

Az NMHH a francia médiahatóság módszertanát felhasználva, közel egy évtizede követi nyomon a különböző társadalmi csoportok és magyarországi kisebbségek megjelenéseit a vezető hírműsorokban. Az összefoglaló tanulmányok rendszeresen megjelentek a Hatóság honlapján, illetve ez a másodelemzés képezte alapját a számos társszervezettől, minisztériumtól, illetve nemzetközi intézménytől érkező adatkérés teljesítésének. Az elmúlt évek standard kimutatásait ezúttal felfrissítettük, az adatszolgáltatást megreformáltuk, és a manapság közkedvelt, ún. „dashboard” segítségével elérhetővé tesszük az érdeklődők számára.

Bevezetés

A médiának fontos szerepe lehet abban, hogy a médiafogyasztók mennyire vannak tisztában egy társadalom sokszínűségével, valamint mennyiben válnak fogékonnyá az egyes társadalmi csoportok problémái iránt. A hazai médiaszolgáltatók közvetve befolyásolhatják a magyarországi társadalmi szolidaritás és ezzel összefüggésben a társadalmi kohézió alakulását.

A 2010. évi CLXXXV. törvény a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról a közszolgálati médiaszolgáltatás esetében kifejezetten kiemeli a társadalmi sokszínűséggel kapcsolatos célokat. Eszerint a közszolgálati médiaszolgáltatásnak fontos feladata a nemzeti összetartozás és a társadalmi integráció elősegítése, a társadalom speciális csoportjainak (nemzetiségek, vallási közösségek, hátrányos helyzetben lévő csoportok, fogyatékkal élők, határon túli magyar kisebbségek) bemutatása.

A törvény 83. § (1) bekezdése szerint a közszolgálati médiaszolgáltatás célja:

- a) a társadalmi és kulturális értelemben átfogó médiaszolgáltatás nyújtása, amely a lehető legtöbb társadalmi réteghez és kulturálisan elkülönülő csoporthoz, illetve egyénhez kíván szólni,
- b) a nemzeti, a közösségi, az európai identitás, a kultúra és a magyar nyelv ápolása, gazdagítása,
- c) a nemzeti összetartozás és a társadalmi integráció elősegítése, illetve megerősítése, valamint a házasság intézményének és a család értékének tiszteletben tartása,
- d) nemzetiségek, vallási közösségek valamint egyéb közösségek médiával szemben támasztott igényeinek kielégítése, kultúrájának bemutatása, a nemzetiségek anyanyelvének ápolása,
- e) az életkoruk, testi, szellemi vagy lelki állapotuk, társadalmi körülményeik következtében súlyosan hátrányos helyzetben lévő csoportoknak, valamint a fogyatékkal élőknek a médiaszolgáltatásokkal szemben támasztott sajátos igényeinek kielégítése,
- f) a határon túli magyarság kulturális igényeinek szolgálata, nemzeti önazonosságuk és anyanyelvük megőrzésének elősegítése, az anyaországgal való szellemi kapcsolattartásuk lehetővé tétele,
- g) k) Magyarország, illetve a Kárpát-medence különböző területeinek társadalmi, gazdasági, kulturális életét megjelenítő műsorszámok bemutatása,
- h) l) Magyarország és a magyar kultúra, illetve a Magyarországon élő nemzetiségek kultúrájának bemutatása Európa és a világ számára.

Mindezt figyelembe véve, az NMHH Műsorfigyelő és -elemző főosztálya vizsgálta, hogy a különböző társadalmi, gazdasági, etnikai csoportok, a határon túli magyarok, a bevándorlók és a

fogyatékkal élők miként jelentek meg a magyarországi hírműsorokban.¹ Emellett kimutatást készített a nemek megoszlásáról is.

A vizsgálati metodika kialakításánál a francia Legfelsőbb Audiovizuális Tanács (*CSA – Conseil Supérieur de l’Audiovisuel*) által a társadalmi sokszínűség médiában való megjelenéséről készített tanulmányát tekintettük mintának. Franciaországban a médiával kapcsolatban általános elvárás, hogy tartsa tiszteletben a közönség (politikai, vallási, kulturális) sokféleségét, reprezentálja a nemzeti közösség származási és kulturális sokszínűségét, valamint segítse elő a köztársaság integrációját és erősítse az állampolgári szolidaritás érzését.

A francia hatóság három műsortípust különös figyelemmel vizsgál: a francia vonatkozású beszámolókat a hírműsorokban, a szórakoztató műsorszámokat és a korábban még be nem mutatott hazai gyártású filmeket. Az NMHH vizsgálata a hírműsorokra terjed ki.

A vizsgálat mintája

Elemzésünk az alábbi médiaszolgáltatókra, illetve műsorokra terjedt ki: közszolgálati hírműsorok: *M1*: Híradó (esti); *Duna TV*: Híradó; *Kossuth rádió*: 180 perc, Déli Krónika, Esti Krónika; kereskedelmi hírműsorok: *TV2*: Tények; *RTL Klub*: Híradó; közéleti hírműsorok: *Magyar ATV*: Híradó, *Hír TV*: Híradó; *Echo TV*: Híradó (ez utóbbi 2019. március 31-ig). A fenti műsorszámokat minden megjelenésük alkalmával vizsgálta a Hatóság.

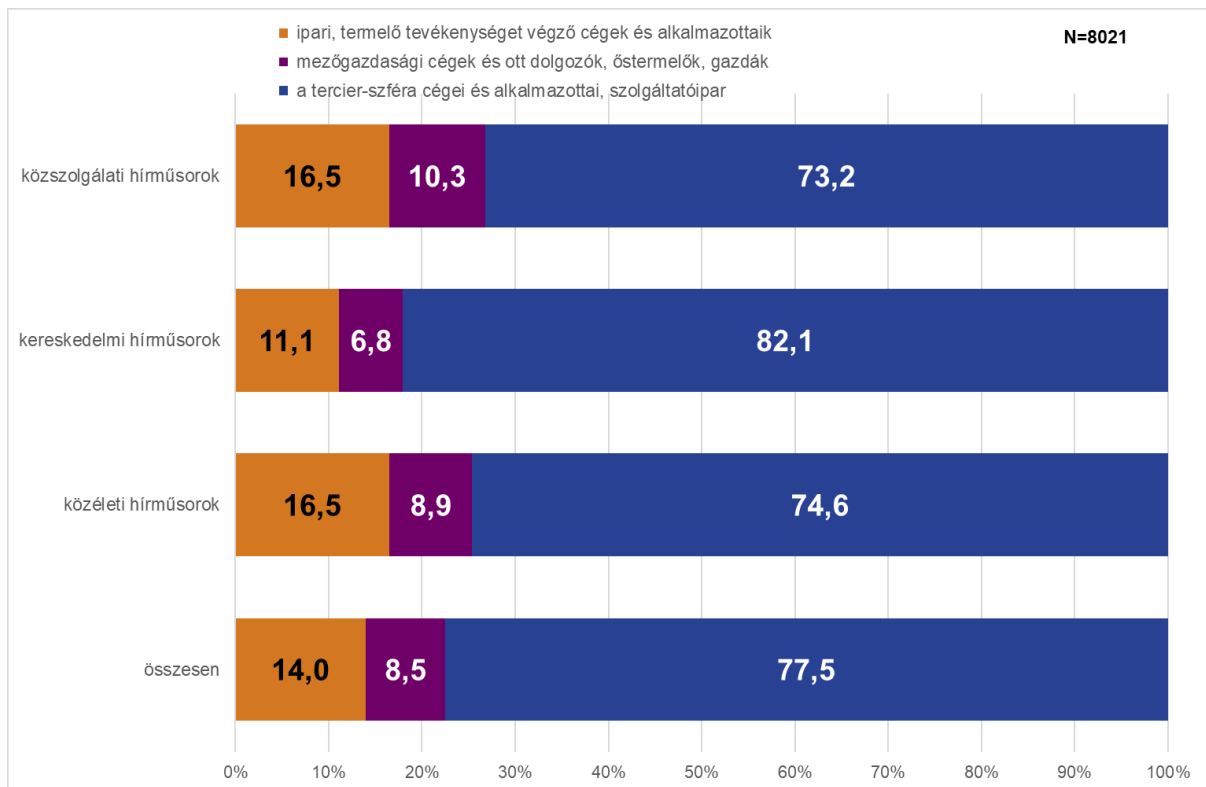
---

¹ A kisebbségi csoporthoz való tartozás azonosítása történhet fizikai jellemzők, családi vagy utónév vagy „önbevallás” (amikor egy adott csoporthoz tartozó személy ezt saját magáról kijelenti) alapján, illetve kiderülhet a kontextusból vagy a narrációból (kisebbségi kulturális rendezvény, választás stb.). A fogyatékkal élők közé azon szereplők sorolandók, akik fogyatékoságuk látható jeleit viselik, vagy a narrációból kiderül e jellemzőjük.

A vizsgálat eredményei

1. A gazdasági élet szereplői

A gazdasági élettel foglalkozó hírek szereplőinek megoszlása - a megszokott módon - a szolgáltatási szektor dominanciáját mutatta 77,5 százalékkal, az ipar képviselői 14, míg a mezőgazdaság képviselői 8,5 százalékkal részesedtek.

1. ábra: A gazdaság szereplőinek megoszlása a hírműsorokban

1. táblázat (az 1. ábrához) – A gazdaság szereplőinek megoszlása a hírműsorokban (esetszám: 8021)

	ipari, termelő tevékenységet végző cégek és alkalmazottaik	mezőgazdasági cégek és ott dolgozók, őstermelők, gazdák	a tercier-szféra cégei és alkalmazottai, szolgáltatóipar
közéleti hírműsorok	16,5	8,9	74,6
kereskedelmi hírműsorok	11,1	6,8	82,1
közszolgálati hírműsorok	16,5	10,3	73,2
összesen	14,0	8,5	77,5

2. Egyházak

A magyarországi egyházak hírműsorokban regisztrált megjelenéseit a történelmi felekezetekhez tartozó személyek dominanciája jellemezte. A legtöbb hívet felvonultató katolikus egyházhoz kapcsolódott a szereplések több mint fele, a reformátusok és az evangélikusok jóval kisebb figyelmet kaptak.

2. táblázat – Az egyházak képviselőinek megoszlása a hírműsorokban (esetszám: 1053)

	Magyar Katolikus Egyház	Magyarországi Református Egyház	Magyarországi Evangélikus Egyház	magyarországi zsidó szervezetek	egyéb egyházak
közéleti hírműsorok	36,0	8,5	12,2	37,6	5,8
kereskedelmi hírműsorok	48,6	10,3	18,5	12,3	10,3
közszolgálati hírműsorok	57,7	13,4	14,1	9,6	5,3
összesen	52,5	12,1	14,3	15,0	6,1

3. táblázat – A magyarországi egyházak tíz leggyakoribb szereplője

Egyházi személyiség neve	Esetszám	Százalék
Erdő Péter bíboros, esztergomi érsek	134	12,7
Köves Slomó rabbi (EMIH)	46	4,4
Bogárdi Szabó István református püspök	44	4,2
Donáth László evangélikus lelkész	42	4,0
Heisler András elnök (Mazsihisz)	42	4,0
Lehel László evangélikus lelkész, az Ökumenikus Szeretetszolgálat elnöke	38	3,6
Écsy Gábor, a Katolikus Karitászigazgatója	31	2,9
Fabinyi Tamás evangélikus püspök	30	2,8
Kozma Imre, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat vezetője	25	2,4
Fischl Vilmos evangélikus lelkész	17	1,6

3. Civil szervezetek

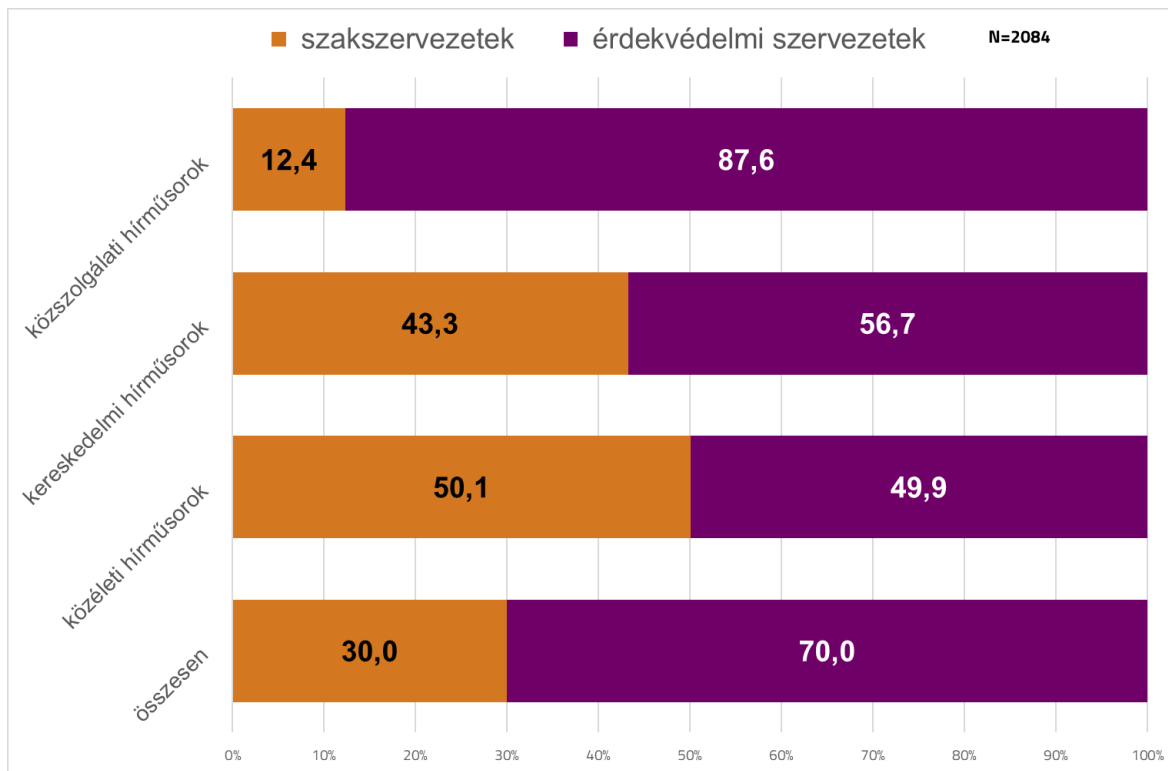
A civil szervezetek reprezentánsainak megjelenéseire rányomta a bélyegét az őszi önkormányzati választás. Puzsér Róbert és más polgármester- vagy képviselőjelöltek ennek köszönhetően kerülhettek be az első tíz leggyakoribb szereplő közé.

4. táblázat – A civil szféra tíz leggyakoribb szereplője

Név	Esetszám	Százalék
Puzsér Róbert főpolgármester-jelölt	613	13,4
Kardosné Gyurkó Katalin, a Nagycsaládosok Országos Egyesületének elnöke	72	1,6
Gáncs Kristóf, az Ökumenikus Segélyszervezet kommunikációs igazgatója	71	1,6
Király Nóra, a Fiatal Családosok Klubjának vezetője, októberig alpolgármester a XI. kerületben	63	1,4
Pikó András, a VIII. kerület polgármesterjelöltje	53	1,2
Hunvald György, a VII. kerület polgármesterjelöltje	49	1,1
Nemesi Pál szegedi polgármesterjelölt	48	1,0
Zaránd Péter, Puzsér Róbert kampányfőnöke	46	1,0
Péterffy Attila, Pécs polgármesterjelöltje	32	0,7
Magyar György, a Civil Választási Bizottság elnöke	28	0,6

4. Szakszervezetek és érdekvédelmi szervezetek

A szakszervezetek és érdekvédelmi szervezetek képviselőinek egymáshoz viszonyított megjelenési aránya a híradásokban összességében 30-70 százalék volt. A kategória leggyakoribb szereplőinek listája jól tükrözi a fenti arányokat (lásd táblázatot lejjebb).

2. ábra: A szakszervezetek és az érdekvédelmi szervezetek képviselőinek megjelenése a hírműsorokban (%)

5. táblázat (a 2. ábrához) – A szakszervezetek és az érdekvédelmi szervezetek képviselőinek megjelenése a hírműsorokban (esetszám: 2084)

Hírműsor típusa	Szakszervezeti képviselők	Érdekvédelmi szervezetek képviselői
közéleti hírműsorok	50,1	49,9
kereskedelmi hírműsorok	43,3	56,7
közszolgálati hírműsorok	12,4	87,6
összesen	30,0	70,0

6. táblázat – A legtöbbet szereplő szakszervezeti/érdekvédelmi aktorok

Név	Esetszám	Százalék
Parragh László, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara elnöke	76	3,6
Vámos György, az Országos Kereskedelmi Szövetség elnöke	74	3,6
Koji László, az Építési Vállalkozók Országos Szakszövetségének elnöke	72	3,5
Szűcs Tamás, a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezetének elnöke	64	3,1
Kordás László, a Magyar Szakszervezeti Szövetség elnöke	59	2,8
Flesch Tamás, a Magyar Szállodák és Éttermek Szövetségének ügyvezető igazgatója	54	2,6
Lambert Gábor, a Magyar Biztosítók Szövetségének kommunikációs igazgatója	54	2,6
Boros Péterné, a Magyar Köztisztviselők, Közalkalmazottak és Közszolgálati Dolgozók Szakszervezetének elnöke	40	1,9
Jakab István, a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Országos Szövetségének elnöke, országgyűlési képviselő	37	1,8
Györfly Balázs, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnöke, országgyűlési képviselő	37	1,8

5. Inaktívok

A társadalom munkaerőpiaci szempontból inaktív csoportjai között a fiatalok (gyerekek, óvodások, tanulók) és a nyugdíjasok (55,1%, illetve 43,4%) megjelenései domináltak. A munkanélküliek és a hajléktalanok szinte eltűntek a híradások tudósításaiból.

7. táblázat – Az inaktív csoportok megoszlása százalékban (esetszám: 5496)

Hírműsor típusa	gyerekek, óvodások, diákok, egyetemisták	munkanélküliek	hajléktalanok	nyugdíjasok
közéleti hírműsorok	42,9	0,7	2,2	54,2
kereskedelmi hírműsorok	50,3	0,2	1,4	48,1
közszolgálati hírműsorok	73,9	0,0	0,6	25,5
összesen	55,1	0,2	1,3	43,4

6. Kisebbségek

A nemzeti és etnikai kisebbségi szereplők a híradók teljes szereplőgárdájának a 2,2 százalékát tudhatták magukénak, ami nagyságrendileg megfelel a hosszú távon mért arányoknak. Leggyakrabban a közszolgálati híradások tudósításaiban kaptak megszólalási lehetőséget.

8. táblázat – Kisebbségek megjelenése a hírműsorokban (esetszám: 3042)

Hírműsor típusa	Roma	Egyéb magyarországi nemzeti kisebbségi	Politikai, gazdasági célból migránsok	Gazdasági célból itt élők	Határon túli magyar
közéleti hírműsorok	45,5	9,4	15,0	3,9	26,2
kereskedelmi hírműsorok	56,0	4,3	7,9	15,1	16,7
közszolgálati hírműsorok	17,1	8,6	21,5	4,2	48,6
összesen	34,5	7,3	16,0	7,7	34,5

9. táblázat – A magyarországi nemzeti-kisebbségek megjelenése a hírműsorokban

Nemzeti-etnikai kisebbség	Esetszám	Százalék
roma	1112	95,4
német	21	1,8
szerb	13	1,1
nem azonosítható	7	0,6
görög	6	0,5
ukrán	2	0,2

Nemzeti-etnikai kisebbség	Esetszám	Százalék
lengyel	2	0,2
örmény	1	0,1
ruszin	1	0,1
horvát	1	0,1
összesen	1166	100

A romák mellett jelentős szerepet töltek be a tudósításokban a határon túli magyarok is. A külföldi nevesített szereplők között az erdélyiek domináltak, legtöbbször Kelemen Hunorral, az RMDSZ elnökével találkozhattak a nézők/hallgatók.

10. táblázat – a tíz legtöbbet szereplő határon túli személyiség

Név	Esetszám	Százalék
Kelemen Hunor elnök (RMDSZ)	68	6,1
Böjte Csaba szerzetes	44	4,0
Brenzovics László elnök (KMKSZ)	38	3,4
Tőkés László lelkes (volt EP- képviselő)	28	2,5
Lackó Róbert tanácsos (VMSZ)	28	2,5
D. Csaba bérgyilkos	25	2,2
Bocskor Andrea (EP-képviselő)	19	1,7
Pásztor István elnök (VMSZ)	18	1,6

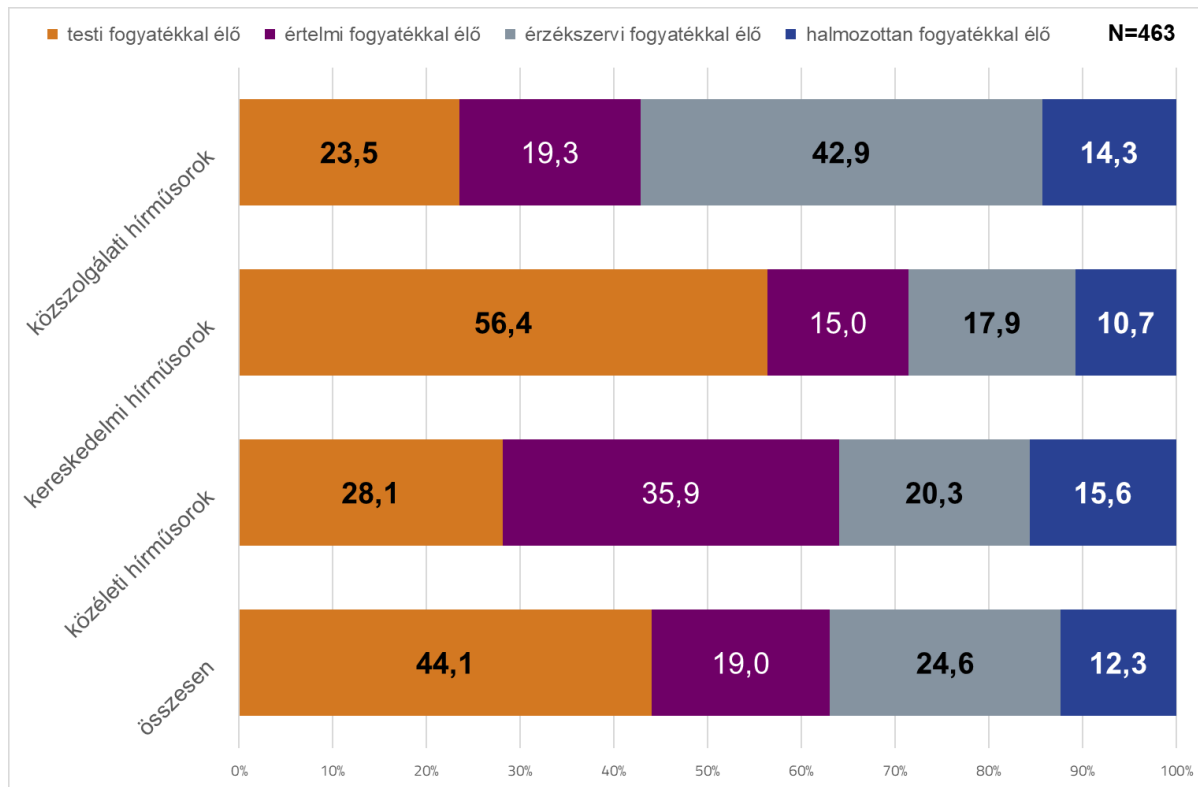
Név	Esetszám	Százalék
Izsák Balázs elnök (SZNT)	10	0,9
Menyhárt József elnök (MKP)	9	0,8

A határon túli magyar szereplők származási helyét tekintve Erdély emelkedett ki.

Határon túli régió/ország	Esetszám	Százalék
Erdély	497	44,7
Vajdaság	174	15,6
nem beazonosítható	151	13,6
Kárpátalja	146	13,1
Felvidék	81	7,3
egyéb terület	56	5,0
Horvátország	4	0,4
Szlovénia	4	0,4
Összesen	1113	100,0

7. Fogyatékkal élők

A fogyatékkal élő szereplők megjelenése elenyésző, összességében 0,3 százalék volt a híradókban, azaz továbbra is gyakorlatilag „láthatatlanok” a médiafogyasztók számára. Megjelenésük aránya különösen éles kontrasztot mutat a 2011. évi népszámláláskor mért arányukkal összevetve (4,6%).

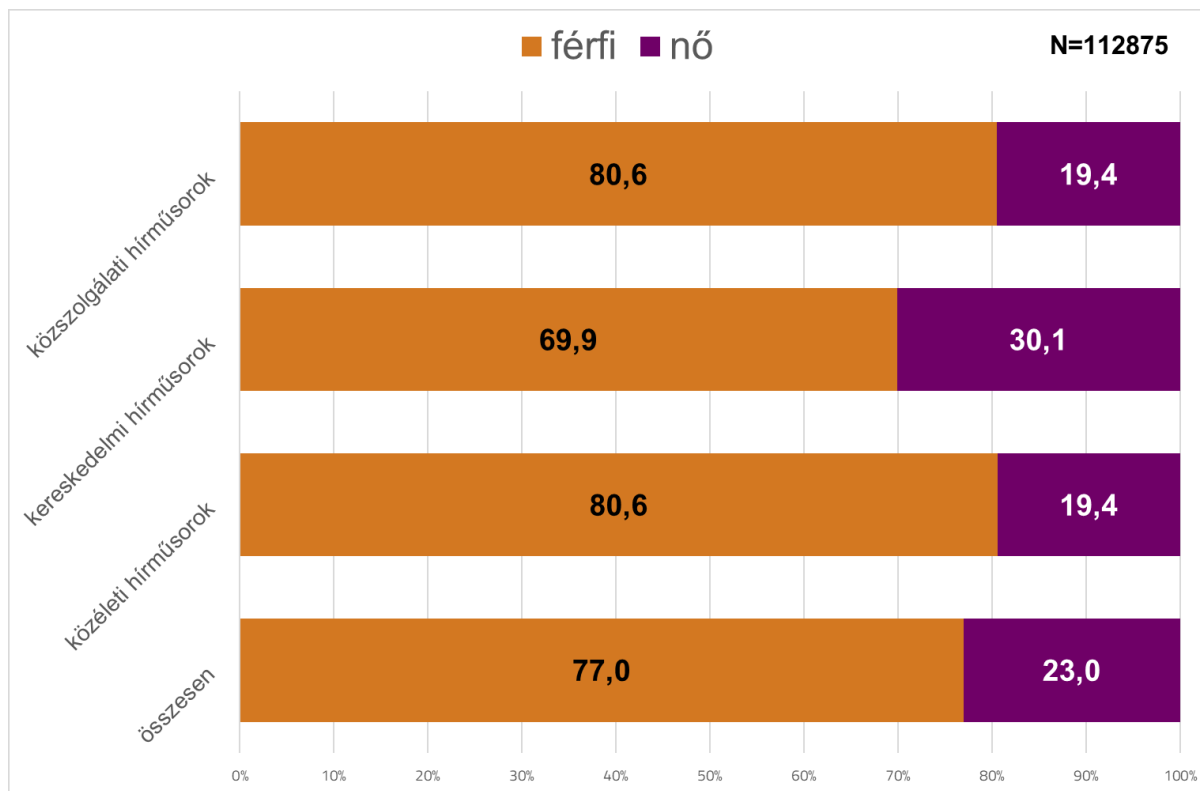
3. ábra: A fogyatékkal élők megjelenése a hírműsorokban (esetszám: 463)

11. táblázat (a 3. ábrához)– A fogyatékkal élők megjelenése a hírműsorokban (esetszám: 463)

	testi fogyatékkal élő	értelmi fogyatékkal élő	érezékszervi fogyatékkal élő	halmozottan fogyatékkal élő
közéleti hírműsorok	28,1	35,9	20,3	15,6
kereskedelmi hírműsorok	56,4	15,0	17,9	10,7
közszolgálati hírműsorok	23,5	19,3	42,9	14,3
összesen	44,1	19,0	24,6	12,3

8. A férfi-nő megoszlás

A nemek megjelenési arányai a híradások tudósításaiban átlagosan több mint háromnegyedes többséget mutattak a férfiak javára. A nők legtöbbször (30,1%) a kereskedelmi hírműsorokban szerepeltek.

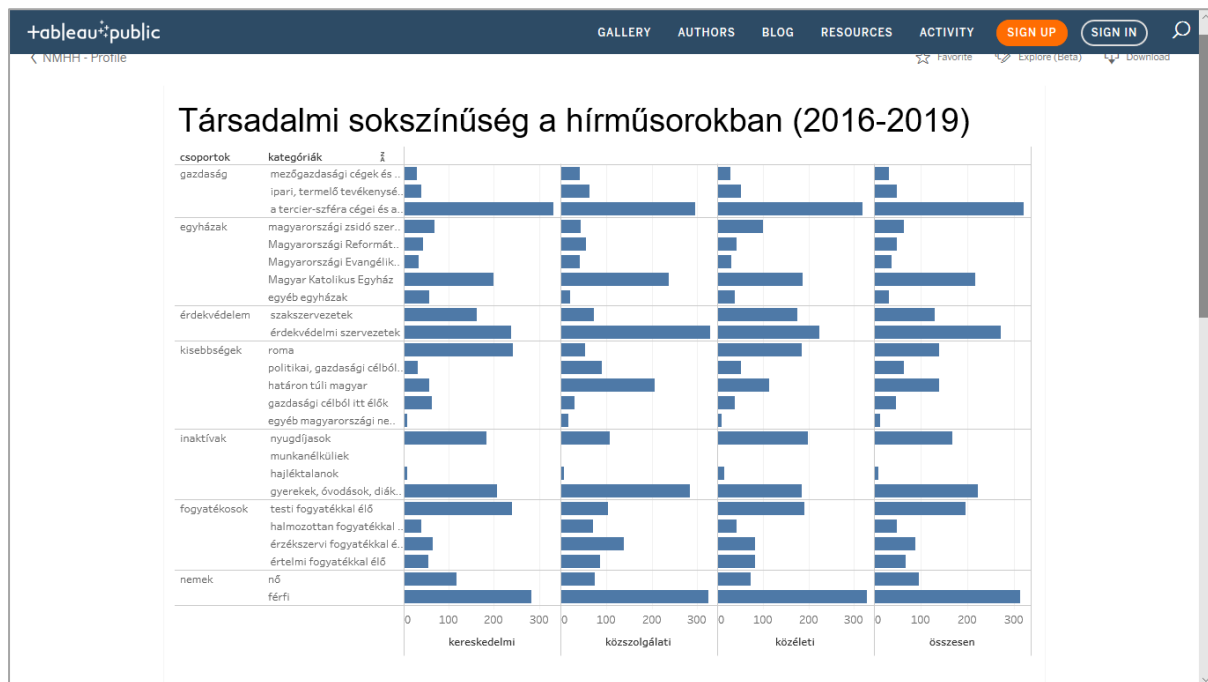
4. ábra: A nők és a férfiak megjelenése a hírműsorokban (esetszám: 112875)

12. táblázat (a 4. ábrához) – A nők és a férfiak megjelenése a hírműsorokban (esetszám: 112875)

A hírműsor típusa	Férfi	Nő
közéleti hírműsorok	80,6	19,4
kereskedelmi hírműsorok	69,9	30,1
közszolgálati hírműsorok	80,6	19,4
összesen	77,0	23,0

A másodelemzés legfontosabb információit interaktív dashboard-dal igyekeztünk plasztikusabbá tenni az érdeklődők számára.

A Tableau nevű szoftver segítségével létrehoztuk a társadalmi sokszínűség kutatás ún. „dashboard-ját” [Társadalmi sokszínűség a hírműsorokban (2016-2019)], amelyen keresztül nyomon követhetők az elmúlt négy év legfontosabb adatai. Az interaktív grafikon képes megjeleníteni az eredményeket, ki lehet jelölni bizonyos társadalmi csoportokat, a csúszka mozgatásával le lehet kérdezni az adatokat különböző évekre, ezenkívül az ábra letölthető és megosztható. Reméljük, hogy az interaktív diagram segítségével az eredmények és a trendek könnyebben értelmezhetővé válnak.

[NMHH-táblázat a Tableau című weboldalon: Társadalmi sokszínűség a hírműsorokban \(2016-2019\)](#)

13. táblázat – Társadalmi sokszínűség a hírműsorokban (2016-2019), összefoglaló táblázat

csoportok	kategóriák	SUM (kereskedelmi)	SUM (közzolgálati)	SUM (közéleti)	SUM (összesen)
gazdaság	a tercier-szféra cégei és alkalmazottai, szolgáltatóipar	330,874	294,579	318,189	319,076
gazdaság	ipari, termelő tevékenységet végző cégek és alkalmazottaik	39,789	63,337	52,827	48,670

csoportok	kategóriák	SUM (kereskedelmi)	SUM (közszolgálati)	SUM (közéleti)	SUM (összesen)
gazdaság	mezőgazdasági cégek és ott dolgozók, őstermelők, gazdák	29,336	42,083	28,984	32,254
egyházak	egyéb egyházak	55,772	21,249	38,171	31,734
egyházak	Magyar Katolikus Egyház	199,259	236,609	187,345	216,789
egyházak	Magyarországi Evangélikus Egyház	33,344	41,679	31,506	38,479
egyházak	Magyarországi Református Egyház	43,694	56,267	43,284	49,053
egyházak	magyarországi zsidó szervezetek	67,931	44,296	99,795	63,945
érdekvédelem	érdekvédelmi szervezetek	238,428	327,369	224,255	270,469
érdekvédelem	szakszervezetek	161,572	72,631	175,745	129,531
kisebbségek	egyéb magyarországi nemzeti kisebbségi	7,108	16,591	9,482	12,294
kisebbségek	gazdasági célból itt élők	62,008	31,593	39,515	46,223
kisebbségek	határon túli magyar	56,586	207,147	114,097	138,853
kisebbségek	politikai, gazdasági célból migránsok	32,140	89,936	51,734	63,922
kisebbségek	roma	242,058	54,733	185,171	138,808

csoportok	kategóriák	SUM (kereskedelmi)	SUM (közszolgálati)	SUM (közéleti)	SUM (összesen)
inaktívak	gyerekek, óvodások, diákok, egyetemisták	206,632	283,219	185,259	221,462
inaktívak	hajléktalanok	8,296	8,128	14,619	9,504
inaktívak	munkanélküliek	1,277	0,303	2,226	1,224
inaktívak	nyugdíjasok	183,796	108,349	197,897	167,810
fogyatékosok	értelmi fogyatékkal élő	55,143	86,865	83,160	67,138
fogyatékosok	érzékszervi fogyatékkal élő	65,185	138,623	83,184	88,675
fogyatékosok	halmozottan fogyatékkal élő	39,278	70,836	42,170	49,146
fogyatékosok	testi fogyatékkal élő	240,383	103,675	191,426	195,029
nemek	férfi	282,823	324,322	327,101	313,294
nemek	nő	117,177	75,678	72,899	96,739